

"İsraf eden ona esir olur, onun dâmına düşer." ifadesi nasıl değerlendirilmelidir?

"İşte, 'Süfyan israfı teşvik etmekle, şiddetli bir hırs ve tamai uyandırarak insanların o zayıf damarlarını tutup kendine musahhar eder.' diye bu hadîs ihtar ediyor; 'İsraf eden ona esir olur, onun dâmına düşer.' diye haber verir."(1)

Buradaki **israf** kelimesi, normal anlamı ile ifade edilmiştir. İsraf denilince aklımıza gelen ilk anlamı ile kullanılmıştır. Helal yollarla aldığımız para, ücret, fazla tüketimden dolayı yetmiyorsa, meşhur tuzağa doğru bir adım gidilmiş demektir. Tuzağa düşmemek için, başkasından dilenmeyecek derecede vasat bir hayat sürmek ve başkasına muhtaç olmamak anlamındadır.

Bu konu için On Dokuzuncu Lema olan İktisat Risalesine bakmakta fayda vardır. Söz konusu risaleden aldığımız, aşağıdaki pasajı istifadenize sunuyoruz

"İktisat eden, maişetçe aile belâsını çekmez" meâlindeki **بِنَمَوْلَعِي لَا ve zahmet aile maişetçe ,eden ktisat ,sırrıyla şerifi i-hadis **أَقْتَصَدَ** meşakkatini çok çekmez."**

"Evet, iktisat kat'î bir sebab-i bereket ve medar-ı hüsn-ü maişet olduğuna o kadar kat'î deliller var ki, had ve hesaba gelmez. Ezcümle, ben kendi şahsımda gördüğüm ve bana hizmet ve arkadaşlık eden zatların şهادetleriyle diyorum ki:"

"İktisat vasıtasıyla bazan bire on bereket gördüm ve arkadaşlarım gördüler. Hattâ dokuz sene (şimdi otuz sene) evvel benimle beraber Burdur'a nefyedilen reislerden bir kısmı, parasızlıktan zillet ve sefaletе düşmemekliğim için, zekâtlarını bana kabul ettirmeye çok çalıştılar. O zengin reislere dedim: 'Gerçi param pek azdır. Fakat iktisadım var, kanaate alışmışım. Ben sizden daha zenginim.' Mükerrer ve musırrâne tekliflerini reddettim. Câ-yı dikkattir ki, iki sene sonra, bana zekâtlarını teklif edenlerin bir kısmı, iktisatsızlık yüzünden borçlandılar. Lillâhilhamd, onlardan yedi sene sonra, o az para, iktisat bereketiyle bana kâfi geldi, benim yüz suyumu döktürmedi, beni halklara arz-ı hâcete mecbur etmedi. Hayatımın bir düsturu olan "nâstan istîğnâ" mesleğini bozmadı."

"Evet, iktisat etmeyen, zillete ve mânen dilencilige ve sefalete düşmeye namzettir. Bu zamanda isrâfâta medar olacak para çok pahalıdır. Mukabilinde bazan haysiyet, namus rüşvet alınıyor. Bazan mukaddesât-ı diniye mukabil alınıyor, sonra menhus bir para veriliyor. Demek, mânevî yüz lira zararla maddî yüz paralık bir mal alınır."(2)

Dipnotlar:

(1) bk. [Sualar, Beşinci Şua, İkinci Makam.](#)

(2) bk. [Lem'alar, On Dokuzuncu Lem'a \(İktisat Risalei\).](#)